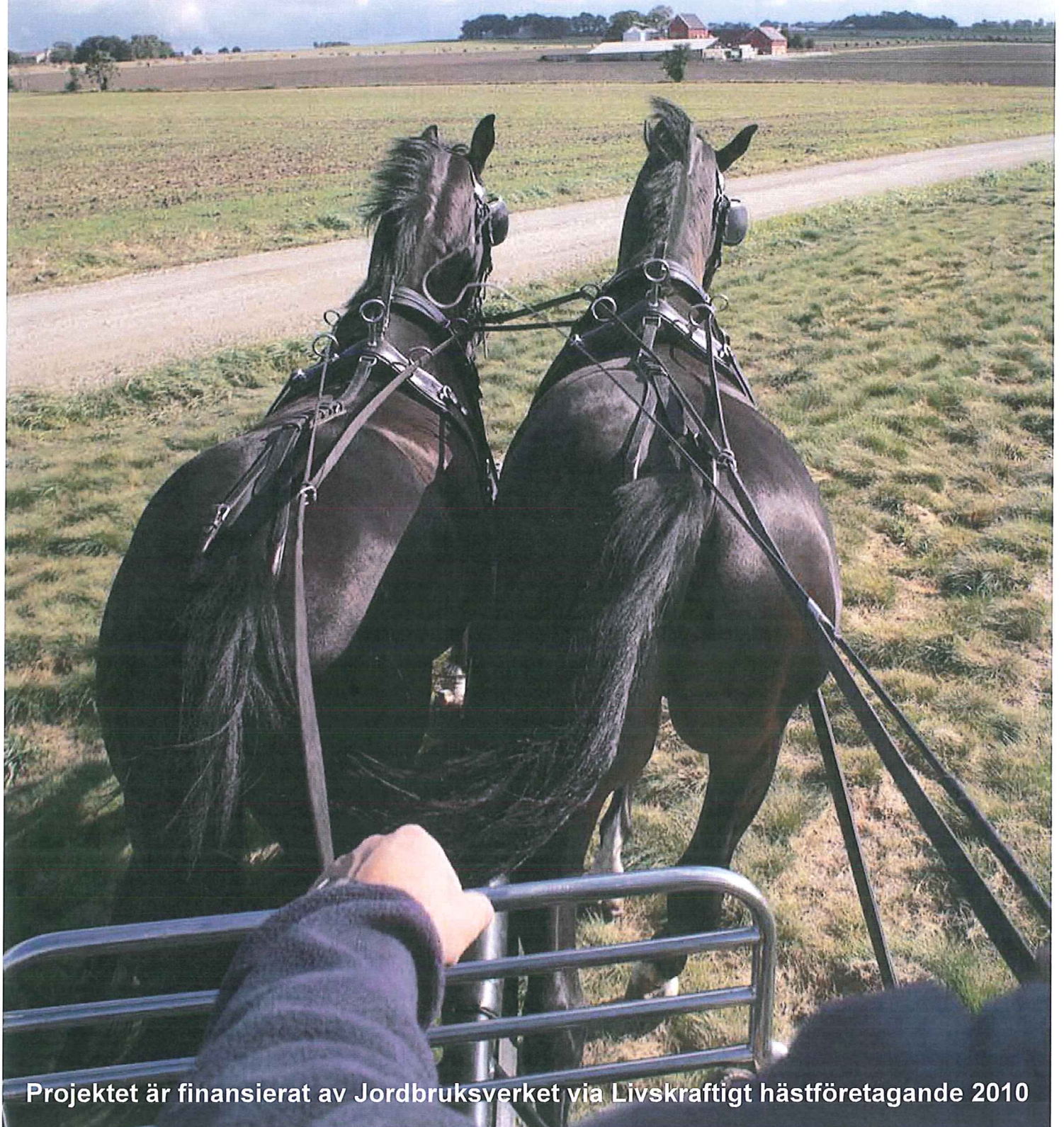




SVENSKA RIDSPORT  
FÖRBUNDET

Svenska Ridsportförbundet

# KÖRHANDBOKEN



Projektet är finansierat av Jordbruksverket via Livskraftigt hästföretagande 2010

# Slutrapport

## Svenska Ridsportförbundet - Körhandboken

### 1. Sammanfattning

Projektet Körhandboken syftar till att ta fram ett manus till en bok om körning med häst som omfattar grundutbildning, inkörning, skolkörning, träning för tävling samt brukskörning. Dvs. en heltäckande beskrivning av området. Travkörning behandlas på ett grundläggande plan. Boken bygger i stor utsträckning på bildmaterial, men kompetenta skribenter inom de olika sakområdena beskriver i text hur man tränar etc.

Etiken i arbetet med häst framhålls

Målgrupp är i första hand gymnasieelever som genomgår utbildning med inriktning häst.

### 2. Bakgrund

På landets naturbruksgymnasier undervisas inom området häst i körning, i trav och i ridning. Dessa tre inriktningar har mycket gemensamt. Körningen, eller sportkörningen, såsom den bedrivs i Svenska Ridsportförbundets regelverk har många överensstämmelser med ridning. Tävlingsformen är uppbyggd efter mönster från fälttävlan. I trav är det fråga om en delvis annan form av körning; snabbt med mycket lätt vagn. Men grundutbildning av travhästen och av kusken liknar i många avseenden den som körhäst och kusk får.

Brukskörning är en annan slags körning som vinner terräng, dels inom parkförvaltning, skogsbruk och turism, dels som tävlingsform. Utvecklingspotentialen inom brukskörningsområdet bedöms som god.

I Sverige har det utgivits några böcker om körning, men de är alla av tidigare datum och relativt svårtillgängliga. Eftersom körningen ökar i landet och eftersom det helt har saknats en bok som tar ett grepp över hela körspektret, från grundutbildning och inkörning till tävling inom sportkörning och brukskörning har det uppstått ett behov av kunskap inom området.

Behovet finns inom skolområdet, särskilt naturbruksgymnasierna. Men det finns också på andra håll i Hästsverige.

I takt med att hästen blir en allt viktigare faktor inom utvecklingen av landsbygden blir det också allt viktigare att det som görs med hästar görs med god kvalitet och med ett tydligt etiskt perspektiv. Det handlar om att säkerställa att hästarna hanteras på ett för dem godtagbart sätt. Men det handlar också om att de verksamheter som bedrivs med hästen i centrum håller en hög kvalitet för att det ska kunna bli en utveckling som är hållbar i ett längre perspektiv.

God kunskap och ett etiskt perspektiv är med andra ord essentiella faktorer för framtidens hästnäring.

Avsikten med boken Körhandboken är att upprätta en grund för en hästverksamhet som innefattar körning med häst. Målgruppen är som nämnts ovan i första hand elever vid naturbruksgymnasier och liknande utbildningar, som ju med den nya gymnasieutbildningen i större utsträckning än tidigare, ska erhålla en yrkesutbildning, som gör dem och de företag de ska arbeta i konkurrenskraftiga.

### 3. Syfte och målgrupp för projektet.

Målgrupp är redan definierad i ovanstående avsnitt: Elever i naturbruksgymnasier och motsvarande utbildningar, samt övriga körintresserade, vare sig de arbetar yrkesmässigt eller

på hobbybasis (hobby kan ofta övergå till yrkesmässigt utövande) (hobbyutövare behöver professionella som lärare och inspiratörer).

Syfte är också antytt i ovanstående avsnitt. Producera en bok som tar ett övergripande perspektiv på begreppet körning med häst. Det ska innefatta grundutbildning av häst och kusk, inkörning, träning för tävling, sportkörning, vardagskörning och brukskörning. Orsaken till att så stor vikt läggs vid tävling är att det är i träning inför tävling som dressyr och utbildning sätts tydliga mål. Tydliga mål och arbete mot dem leder till utveckling och kvalitet i hästhanteringen. Syftet med boken är också att kommunicera ett tydligt etiskt perspektiv.

Trav är en viktig del av körningen. Avsikten med projektet var att integrera travet. Det har gjorts i vissa grundläggande delar. Vi gör dessutom klart att den grundutbildning och det arbete som körhästen ska tränas för, i många avseende är lämpligt för travare och travkuskar. När det kommer till ren träning för tävling finns redan goda publikationer utgivna av Svensk Travsport, varför vi hänvisar dit.

#### **4. Projektets mål – hur har de uppfyllts?**

Målet att ta fram manus och bildmaterial för Körhandboken har uppfyllts.

Projektgruppen lade tidigt fast att boken i betydande utsträckning skulle bygga på bildmaterial. Skälet till detta är att målgruppen gymnasister är vana vid att information presenteras visuellt. Av detta skäl är bildmaterialet omfattande: ca 180 bilder i boken. De upptar mer än 50% av bokens totala volym. Ytterligare 500-600 finns i en bildbank som tagits fram.

De skribenter som anlåtats har bedömts vara kompetenta, dels som skribenter, dels inom sakområdet.

- Anders Eriksson, ledamot av Svenska Ridsportförbundets förbundsstyrelse och Utbildningssektion, och Tränarråd, utgivare av flera böcker och filmer om körning,
- Fredrik Persson, fyrspannskusk, lärare i körning på Flyinge, gymnasielärare i rid- och körkunskap,
- Pia och Per Karlsson verksamma som lärare i häst och etik, samt körning vid Lillerudsgymnasiet Karlstad,
- Sofia Springer, verksam med brukskörning knuten till JUF
- Juha Nyberg, fotograf, medverkat vid flera böcker om körning tillsammans med Anders Eriksson,
- Rolf Hedquist, prof.em. kavoff beriden, tävlingskusk, uppfödare, tävlingsarrangör

Dessutom har Lars-Åke Johansson, hästutbildare, naturbrukslärare medverkat.

Det manus som producerats tar upp områdena Häst och etik, Hästens grundutbildning, Tömkörning, Inkörning, Selar och selning, inklusive trav, Anspänning och frånsänning, Grundläggande körlära, Träna för tävling, Brukskörning och tävling i skogskörning, brukskörning och plöjning. En Litteraturlista med titlar från Sverige, Tyskland, Holland, Schweiz och England presenteras.

Sammantaget ges en heltäckande bild av körningen. Det som ej diskuteras, och som ej heller förutskickas i projektansökan, är hur körningen kan omsättas i yrkesverksamhet. Men som ovan nämnts, grunden till en grundläggande kompetens är lagd med boken.

## **5. Genomförande**

Maj. Kontakter tas för att etablera ett team av skribenter.

Juni. Projektgruppen träffas för att lägga fast uppläggningsplanen av boken.

Juli. Skrivande och fotografering.

Augusti. Fortsatt skrivande, kompletterande fotografering. Råmanus in

September. Råmanus bearbetas

Oktober . Råmanus bearbetas.

November. Anders Eriksson och Rolf Hedquist lägger samman bokens delar, beställer och erhåller kompletterande material. Bildsätter manus med bilder som tagits för denna bok.

Lämnar in underlag till AC Bengtsson, ansvarig vid Svenska Ridsportförbundet

## **6. Spridning av resultat**

Boken trycks av Svenska ridsportförbundets förlag och ges ut. Spridning kommer huvudsakligen att ske genom undervisning i skolor med hästinriktning, ffr allt naturbruksgymnasier. Men spridning kommer också att ske genom försäljning av intresserade (förfrågningar har redan inkommit!)

## **7. Projektets arbetssätt.**

Arbetet har letts av en arbetsgrupp bestående av Rolf Hedquist, Per Karlsson, Pia Karlsson, Fredrik Persson och Anders Eriksson. Rolf Hedquist har haft projektledarrollen.

Sammanträden har skett per telefon och per mejl. Ett inledande möte ägde rum i juni. Därefter har Rolf Hedquist träffat Fredrik Persson och Anders Eriksson. Anders Eriksson har tillsammans med Juha Nyberg träffat Fredrik Persson för fotografering, samt med Juha Nyberg besökt Lars-Åke Johansson för fotografering av inkörning.

Som nämnts ovan har Rolf Hedquist och Anders Eriksson haft ansvaret för sammanställning av materialet.

## **8. Slutsats och rekommendationer**

En erfarenhet som gjorts är att författare och fotograf borde ha ett ännu tätare samarbete, så att man fått bilder som i ÄNNU större utsträckning kunnat visa vad som behöver visas. En annan reflektion är att när man kommer ner till det verkliga finliret, dvs korrigeringsarbete med licksidighet, ställning etc. är ord och stillbild inte riktigt optimalt. Det har efter hand känts nödvändigt att ta fram korta filmsekvenser som visar hur en skicklig kusk kan åstadkomma det som visserligen finns beskrivet i boken, men som tillsammans med en filmsekvens, skulle öka graden av insikt dramatiskt. Det vore perfekt att kunna ta från en cd med sådana korta filmsekvenser att lägga i boken!

## **9. Kontaktperson Svenska Ridsportförbundet**

Ann Catrin Bengtsson

[Ac.bengtsson@ridsport.se](mailto:Ac.bengtsson@ridsport.se)

0220-456 12

Rolf Hedquist

[rolf@villvattnet.se](mailto:rolf@villvattnet.se)

070 511 98 97